

**Державний вищий навчальний заклад
«Тернопільський державний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
Навчально-науковий інститут морфології**

**Збірник матеріалів
науково-практичної
конференції**

**ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ
МОРФОЛОГІЇ**

20 – 21 жовтня 2016 року

**Тернопіль
ТДМУ
2016**

Редакційна колегія

Доц. Небесна З. М. (головний редактор)

Проф. Волков К. С.

Проф. Боднар Я. Я.

Проф. Герасимюк І. Є.

Асист. Крамар С. Б. (відповідальний секретар)

Доц. Семенець А. В. (відповідальний за матеріали конференції)

Збірник матеріалів науково-практичної конференції
«Прикладні аспекти морфології». – Тернопіль, 2016.

Матеріали публікуються в авторській редакції

різної форми, але з рівними контурами. Тироцити мають базальну складчатість, тим самим утворюючи тісний зв'язок із кровоносними капілярами, які варіюють за товщиною.

У цитоплазмі тироцитів знаходиться гранулярний ендоплазматичний ретикулум, який складається з каналців і рибосом та наповнений білковою речовиною. Ближче до базальної поверхні клітини локалізовані мітохондрії. У вигляді великих вакуолей та мікропухирців, розміщених над ядром в апікальній частині, добре проглядається комплекс Гольджі підковоподібної форми, цистерни якого звернені в бік ядра, а сам комплекс оточений мітохондріями. Окрім того, ближче до апікального краю розміщені лізосоми, фаголізосоми та секреторні гранули.

Таким чином, при вивченні електронограм щитоподібної залози контрольної групи тварин, була виявлена характерна для цього органа картина. Отримані експериментальні дані контрольної групи тварин дають змогу проаналізувати та порівняти результат контрольних тварин із експериментальними, а також зробити висновок щодо якості та доцільності нашого дослідження в умовах дегідратації. У межах подальшого вивчення вищезазначеної наукової проблеми планується більш детальне дослідження контрольних та експериментальних груп тварин за допомогою електронної мікроскопії та інших методів дослідження.

УДК: 611.31.013:611.716.4.018

Цигикало О. В., Паліс С. Ю.

ОСОБЛИВОСТІ МОРФОГЕНЕЗУ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ В РАННЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Вступ. Вивчення джерел, термінів, хронологічної послідовності, критичних періодів та особливостей розвитку анатомічної будови зубо-

щелепної системи в пренатальному періоді онтогенезу людини є актуальним напрямком морфологічного дослідження, який сприяє вирішенню важливої медико-соціальної проблеми – удосконалення методів профілактики, ранньої діагностики та ефективної хірургічної корекції вроджених вад і лікування набутих захворювань нижньої щелепи людини.

Мета дослідження. Вивчити особливості розвитку та просторово-часову динаміку формоутворення нижньої щелепи в ранньому періоді онтогенезу людини, з'ясувати критичні періоди.

Об'єкти та методи дослідження. Досліджено 25 серій гістологічних препаратів зародків 4,0-13,5 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД), 30 серій мікропрепаратів передплodів 14,0-80,0 мм ТКД, 30 макропрепаратів плодів людини 160,0-500,0 мм тім'яно-п'яtkової довжини (ТПД) та 25 новонароджених з використанням комплексу методів морфологічного дослідження, який включав морфометрію, мікроскопію, графічне та тривимірне комп'ютерне реконструювання, виготовлення гістотопографічних зрізів, статистичний аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення. Закладка нижньої щелепи відбувається на 4-му тижні внутрішньоутробного розвитку і розвивається вона із першої зябрової дуги, а саме з нижньощелепних відростків. На 5-му тижні з'являється меккелів хрящ, який складає основу нижньої щелепи. Протягом 6-7 тижнів внутрішньоутробного розвитку відбувається формування первинних центрів окостеніння нижньої щелепи. В передплодовому періоді розвитку відбувається подальша осифікація нижньої щелепи та спостерігаються декілька критичних періодів, які пов'язані з утворенням скронево-нижньощелепного суглоба, сполученням двох частин щелепи в одну, формуванням кінцевих точок прикріплення м'язів, а також початком регресивних змін в меккелевих хрящах.

Цигикало О. В., Паліс С. Ю. ОСОБЛИВОСТІ МОРФОГЕНЕЗУ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ В РАННЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ	184
Цицюра Р. І., Угляр Т. Ю. ДО МЕТОДИКИ МОДЕЛЮВАННЯ ДОЗОВАНОЇ КРОВОВТРАТИ ТА ПЕРЕЛИВАННЯ КРОВОЗАМІННИКІВ У ЛАБОРАТОРНИХ БЛИХ ЩУРІВ.....	186
Цюрупа О. В. МОРФОЛОГІЧНІЗМІНИ ХРЕБЦІВ ТА МІЖХРЕБЦЕВИХ ДИСКІВ У ЩУРІВ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ КОМПРЕСІИ-ДИСТЕНЗІИ	188
¹ Чайковський Ю. Б., ² Капустянська А. А. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ НИРКОВОГО ТІЛЬЦЯ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ АУТОІМУННОМУ ГЛОМЕРУЛОНЕФРИТІ У ЩУРІВ	189
Чорненька Г. М. МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕНДОМЕТРІЮ У ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЙОГО ТРАНСФОРМАЦІИ ПРИ ПЕРВИННОМУ ТА ВТОРИННОМУ НЕПЛІДІИ	190
Шарапова О. М. РЕЗУЛЬТАТИ ЕЛЕКТРОННО-МІКРОСКОПІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯЄЧОК ЩУРІВ ПІСЛЯ ОПРОМІНЕННЯ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИМ ПОЛЕМ ТА ВЖИВАННЯ ІМУНОМОДУЛЯТОРА	192
Шепітько В. І., Данилів О. Д. РЕАКЦІЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ГАСЕРОВОГО ВУЗЛА ПРИ ПІДШКІРНІИ ТРАНСПЛАНТАЦІИ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ.....	193
Шепітько В. І., Григоренко А. С. РЕАКЦІЯ МАКРОФАГОЦИТАРНОЇ СИСТЕМИ ПЕЧІНКИ ПРИ ТРАНСПЛАНТАЦІИ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ	194
Шепітько В. І., Донець І. М., Лисаченко О. Д. МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ МІОКАРДУ ПРИ ВВЕДЕННІ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ	195
Шепітько К. В., Свиридюк Р. В. ВПЛИВ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИИ СТАН СІДНИЧНОГО НЕРВУ В НОРМІ ТА ПРИ ГОСТРОМУ АСЕПТИЧНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ ЗАПАЛЕННІ	196
Шмаргальов А. О. КРАНІОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИРОСТКІВ ПОТИЛИЧНОЇ КІСТКИ ЛЮДИНИ.....	198
Шуленіна О. В. ІМУНО-ГІСТОЛОГІЧНІ ТА МОРФОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ХРОНІЧНИХ ДЕРМАТОЗІВ У ПРАКТИЦІ ДЕРМАТОЛОГА.....	199

Підписано до друку 10.10.2016. Формат 60х84/16
Гарн. Times. Друк офсет. Ум. др арк. 12.09. Обл.-вид. арк. 11,73.
Тираж 100